

Dr hab. inż. Waldemar IZDEBSKI, prof. PW

Główny Geodeta Kraju
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechniki Warszawskiej

Geoinformatyka przyjazna geodecie

Podsumowanie drugiego roku pełnienia funkcji Głównego Geodety Kraju

Upływa już drugi rok odkąd pełnię funkcję Głównego Geodety Kraju. W lipcowym numerze *Przeglądu Geodezyjnego* z 2019 r. przedstawiłem Państwu wykaz najważniejszych zadań zrealizowanych w pierwszym roku swojej działalności. Teraz przeszedł czas na krótkie podsumowanie drugiego roku pełnienia tej zaszczytnej funkcji.

Do najważniejszych działań w drugim roku zaliczam przede wszystkim zakończenie procesu wprowadzania zmian w ustawie Prawo geodezyjne i kartograficzne. Proces był dość długi, ale ostatecznie 16 kwietnia 2020 r. Sejm przyjął *ustawę o zmianie ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne oraz niektórych innych ustaw*, a 20 kwietnia 2020 r. ustawa została podpisana przez Prezydenta. Zapisy znowelizowanej ustawy wejdą w życie 31 lipca 2020 r. Zmiany ułatwiają przede wszystkim korzystanie z danych geodezyjnych przez geodetów i obywateli oraz przyczynią się do wspierania procesu informatyzacji geodezji i szeroko rozumianego tematu danych przestrzennych.

Opisując zrealizowane w drugim roku zadania, tak jak poprzednio, skoncentruję się na najważniejszych 21 tematach, które przedstawiam poniżej:

1. Wprowadzono nowelizację ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, która:

- eliminuje zjawiska biurokratyczne w obsłudze prac geodezyjnych (np. dokument licencji wydawany obecnie praktycznie do każdego dokumentu wydawanego z ośrodków dokumentacji),
- wprowadza uproszczony i jednorazowy sposób opłat za materiały do prac geodezyjnych,
- uwalnia dane o osnowie szczegółowej z zasobów powiatowych oraz o osnowie podstawowej z zasobu centralnego, co powoduje, że geodeci będą mogli wykorzystywać informacje o dowolnych punktach osnowy bez żadnych ograniczeń,
- umożliwi zgłoszenie prac geodezyjnych w 5 dni po ich rozpoczęciu, a więc – w powiązaniu z powszechną dostępnością osnowy – wykonanie pomiaru nie będzie związane z koniecznością wcześniejszego zgłoszenia pracy geodezyjnej, bo zgłoszenie takie będzie można wykonać później,
- eliminuje konieczność zgłaszania prac geodezyjnych związanych z tytulem budynków i sieci uzbrojenia terenu,
- informatyzuje proces inwestycyjny, wprowadzając numeryczną postać mapy do celów projektowych i numeryczną postać inwentaryzacji powykonawczej,
- uwalnia geometrię i podstawowe atrybuty opisowe działek ewidencyjnych i budynków z zasobów powiatowych,
- wprowadza mechanizmy ułatwiające wprowadzanie niektórych zmian w ewidencji gruntów i budynków, tzw. zmiany w trybie czynności materialno-technicznej,
- uwalnia wszystkie istotne zasoby danych geodezyjnych ze szczebla wojewódzkiego i centralnego, takie jak BDOT10k, NMT, dane pomiarowe LIDAR, ortofotomapę,
- wprowadza zabezpieczenie dla powiatów, że w budżecie na kolejny rok ma znaleźć się na geodezję przynajmniej tyle środków, ile przychodów z geodezji osiągnięto w roku bieżącym.

2. Nowelizowanie ustawy *Prawo geodezyjne i kartograficzne* spowodowało konieczność przygotowania wielu nowych aktów wykonawczych. Na podstawie uzyskanego upoważnienia Ministra Rozwoju z 8 kwietnia 2020 r. możliwość przygotowania tych aktów uzyskał Główny Geodeta Kraju. Aktualnie zostały przygotowane projekty 4 rozporządzeń, które skierowano już do konsultacji i opiniowania, a rozporządzenie w *sprawie standardów tech-*

nicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego jest w trakcie opracowywania. Projektami skierowanymi do konsultacji i opiniowania są:

- Rozporządzenie Ministra Rozwoju w *sprawie uprawnień zawodowych w dziedzinie geodezji i kartografii*,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju w *sprawie wzorów zgłoszenia prac geodezyjnych, zawiadomienia o przekazaniu wyników zgłoszonych prac oraz protokołu weryfikacji wyników zgłoszonych prac geodezyjnych*,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju w *sprawie baz danych dotyczących zobrażeń lotniczych i satelitarnych oraz ortofotomapy i numerycznego modelu terenu*,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju w *sprawie wzorów wniosków o udostępnienie materiałów państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, licencji i Dokumentu Obliczenia Opłaty, a także sposobu wydawania licencji*.

3. Intensywnie realizowano rozwój serwisu www.geoportal.gov.pl zarówno pod względem funkcjonalności, jak i dostępnych danych, tak aby serwis mógł oferować łatwy dostęp do kompleksowej, aktualnej i wiarygodnej informacji przestrzennej. Działania te zostały docenione przez użytkowników, bo serwis www.geoportal.gov.pl zwyciężył w studenckim plebiscycie GeoAzymuty 2019 w kategorii „Technologia geodezyjna”, a i liczba użytkowników stale rośnie, przekraczając już systematycznie 600 000 miesięcznie. Do najważniejszych zmian, jakie zaszły w geoportalu w ostatnim roku należy zaliczyć:

- rozbudowę funkcji wyszukiwania działek i adresów oraz wprowadzenie szeregu nowych wyszukiwań np. kilometrażu dróg, przejazdów kolejowych, punktów osnowy geodezyjnej oraz wyszukiwanie (lokalizacja) na podstawie współrzędnych,
- wprowadzenie funkcjonalności pozwalającej odczytać, na podstawie numerycznego modelu terenu (NMT), wysokość terenu w dowolnym punkcie leżącym na terytorium Polski,
- wprowadzenie funkcjonalności związanych z wykorzystaniem NMT, takich jak: profil podłużny terenu, analiza widoczności czy obliczanie objętości mas ziemnych,
- wprowadzenie możliwości selekcji działki ewidencyjnej przez kliknięcie,
- umożliwienie przejścia z geoportalu do rejestru Elektronicznej Księgi Wieczystej na podstawie numeru księgi wieczystej zaznaczonej działki (*obecnie funkcjonalność wstrzymana na podstawie postanowienia Prezesa UODO z 6 kwietnia 2020 r., do czasu wyjaśnienia, czy numer księgi wieczystej należy uznawać za daną osobową*),
- wprowadzenie możliwości szkicowania, czyli wprowadzania własnych treści graficznych, które następnie mogą być wydrukowane razem z treścią geoportalu,
- wprowadzenie dodatkowej (większej) skali prezentacji graficznej dla ortofotomapy, tj. skali 1: 250,
- wprowadzenie publikacji informacji o sieci drogowej, pikietażu dróg oraz hydrantów z zasobów OpenStreetMap,
- wprowadzenie we współpracy z Politechniką Gdańską warstwy z monitoringiem i prognozowaniem warunków globalnych dla terenu Polski,
- wprowadzenie warstwy poświęconej obrazowaniu stanu informatyzacji powiatów,
- wprowadzenie warstwy obrazującej tereny zamknięte,
- wprowadzenie warstwy obrazującej przebieg sieci najwyższego napięcia z zasobów PSE S.A.,

- wprowadzenie nowego skorowidza danych BD00 i ułatwienie pobierania tych danych w paczkach wojewódzkich,
- wprowadzenie dodatkowej warstwy publikującej ortofotomapy z pikselem 10 cm i mniejszym,
- wprowadzenie panelu porównawczego, dającego możliwość wygodnego porównywania danych,
- wprowadzenie „Newslettera”, czyli narzędzia umożliwiającego otrzymywanie na podany adres e-mail informacji publikowanych w sekcji „Aktualności” serwisu geoportal,
- wprowadzenie warstwy „Koronawirus” prezentującej przydatne informacje związane ze stanem epidemii koronawirusa,
- wprowadzenie warstwy „Rejestr Wniosków Decyzji i Zgłoszeń” udostępniającej lokalizację oraz informacje o wnioskach, decyzjach i zgłoszeniach w sprawach budowlanych,
- wprowadzenie warstwy do pobierania danych BD0T10k w paczkach powiatowych (obecnie w paczkach są dane testowe, ale już od 31 lipca 2020 r. będą to rzeczywiste dane).

4. Doprowadzenie do stanu, aby linkowanie do geoportalu było widoczne we wszystkich serwisach rządowych (portal.gov.pl)

5. Doprowadzenie do publikacji usług WMS dotyczących uzbrojenia terenu **ze wszystkich 380 powiatów** i ich zintegrowanie w usłudze zbiorczej (KIUT – **Krajowa Integracja Uzbrojenia Terenu**). Usługa KIUT jest wykorzystywana do celów urzędowych, jak i komercyjnych i osiąga aktualnie ponad 40.000.000 wywołań miesięcznie.

6. Utworzenie i udostępnienie usługi NMT do wyznaczania wysokości w dowolnym miejscu Polski na podstawie numerycznego modelu terenu w siatce 1m x 1m wraz z innymi funkcjonalnościami, jak np. wyznaczanie wysokości dla grupy punktów czy obliczanie objętości mas ziemnych.

7. Zakończenie wdrażania komunikacji powiatowych systemów do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków z systemem Elektronicznej Księgi Wieczystej. Obecnie funkcjonalność jest już wdrożona we wszystkich 380 jednostkach prowadzących ewidencję gruntów i budynków.

8. Udostępnienie powiatowym systemom do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków możliwości bezpośredniej komunikacji z rejestrem PESEL. Aktualnie z funkcjonalności korzysta już 375 powiatów, pozostało jedynie 5 jednostek w woj. śląskim, które funkcjonalności jeszcze nie wdrożyły tj. miasta: Katowice, Tychy, Zabrze, Dąbrowa Górnicza i powiat bielski.

9. Udostępnienie powiatowym systemom do prowadzenia ewidencji gruntów i budynków możliwości bezpośredniej komunikacji z rejestrem REGON.

10. Włączenie do portalu ZSIN nowych warstw takich jak: orofotomapa, uzbrojenie terenu, plany zagospodarowania przestrzennego oraz wprowadzenie ulepszonych wyszukiwania działek ewidencyjnych opartego na usłudze ULDK.

11. Uruchomienie usługi geokodowania, która umożliwi lokalizację przestrzenną punktu adresowego, ulicy lub miejscowości, obiektów geograficznych, a także słupków kilometrowych przy głównych drogach oraz przejazdów kolejowych.

12. Uruchomienie usługi udostępniającej informacje o transakcjach zawartych w powiatowych rejestrach cen (usługa obejmuje aktualnie jedynie kilkanaście powiatów, ale jej konstrukcja pozwala na podłączenie dowolnego powiatu posiadającego własną usługę WMS z transakcjami).

13. Uruchomienie usługi integrującej dane o osnowach szczegółowych z powiatów. Obecnie usługa integruje osnowy szczegółowe z 28 powiatów.

14. Uruchomienie usługi integrującej dane o obiektach topograficznych z powiatów tzw. BD0T500. Obecnie usługa integruje dane z 34 powiatów.

15. Ułatwienie dostępu do PZGiK dla instytucji uprawnionych do bezpłatnego pobierania danych, przez udostępnienie specjalnych kont w systemie PZGiK.

16. Wprowadzenie systematycznego uaktualniania listy geodetów uprawnionych.

17. Udostępnienie modelu quasigeoidy (gugik-geoid2011-PL-EVRF2007-NH.txt) pozwalającego na przeliczenie wysokości elipsoidalnych, wyznaczanych na podstawie pomiarów satelitarnych GNSS, do państwowego układu wysokościowego PL-EVRF2007-NH.

18. Rozbudowa interfejsu ewidencji zbiorów i usług danych przestrzennych o możliwość łatwej kontroli funkcjonowania zgłoszonych usług oraz ich wizualizację (automatyczne podłączenie) w serwisie geoportal.

19. Wprowadzenie elektronicznych testów na uprawnienia geodezyjne. Pierwsze testy odbyły się 25 lutego 2020 r.

20. Przeprowadzenie szkoleń dla ponad 400 osób z administracji rządowej w zakresie wykorzystania serwisu www.geoportal.gov.pl.

21. Realizowanie działań, które w formie wystaw, publikacji i konkursów popularyzowały dane przestrzenne zgromadzone w PZGiK, usługi danych przestrzennych oraz serwis geoportal.

Mimo bardzo intensywnych działań przez 2 lata, spraw do załatwienia jest jeszcze wiele, więc zanosi się na kolejny bardzo pracowity rok.

Usprawnienia dla geodetów w obliczu stanu epidemii – Tarcza Antykryzysowa 4.0

Z inicjatywy Głównego Geodety Kraju w projekcie ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych na zapewnienie płynności finansowej przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o zmianie niektórych innych ustaw, znalazły się regulacje usprawniające funkcjonowanie geodezji w sytuacji spowodowanej epidemią COVID-19.

Do najważniejszych zmian należy zaliczyć:

- usunięcie obowiązku zgłoszenia prac geodezyjnych przed ich rozpoczęciem i dopuszczenie 10-dniowego terminu na ich zgłoszenie,
- zawieszenie obowiązku zgłaszania prac geodezyjnych i przekazywania ich wyników w zakresie tyoczenia obiektów budowlanych,
- możliwość samodzielnego poświadczania za zgodność z oryginałem dokumentów, wytworzonych przez wykonawców prac geodezyjnych, przeznaczonych dla zamawiającego,

- wprowadzenie możliwości włączania do operatów elektronicznych samodzielnie poświadczonych, za zgodność z oryginałem, dokumentów sporządzanych papierowo (np. protokoły, ugody i inne),

- nałożenie na organy administracji obowiązku przekazywania informacji o wynikach weryfikacji prac geodezyjnych za pomocą środków komunikacji elektronicznej,

- zawieszenie pobierania opłat za udostępnianie danych dotyczących: osnów geodezyjnych, działek ewidencyjnych i budynków, ortofotomapy.

Wprowadzone przepisy ułatwią funkcjonowanie przedsiębiorcom, ograniczą wizyty w urzędach, pozwolą utrzymać wiele stanowisk pracy, a tym samym przyczynią się istotnie do minimalizacji negatywnych skutków epidemii.

Źródło: www.gugik.gov.pl

Przygotował: Robert Łuczynski